



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 133/2021-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátkou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 201/2010 takto

### r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 201/2010 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava I **prikazuje** v konaní sp. zn. 8 C 201/2010 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **700 eur**, ktoré je Okresný súd Bratislava I **povinný** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Okresný súd Bratislava I **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **384,08 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

## **O d ô v o d n e n i e :**

### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť sťažovateľa**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 8. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 201/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). Sťažovateľ navrhuje v napadnutom konaní okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietáhov a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 133/2021-22 z 30. marca 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je jeho tvrdenie, že okresný súd svojím postupom v napadnutom konaní porušil ním označené právo na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov v dôsledku nečinnosti, ako aj nesústredenej činnosti, a to najmä s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ktoré nebolo od podania žaloby 8. novembra 2010 do podania ústavnej sťažnosti 8. januára 2021, teda za obdobie viac ako desiatich rokov, právoplatne ukončené a nebolo v rámci neho okresným súdom ani vydané konečné meritórne rozhodnutie. Vo veci samej vystupuje sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu proti žalovanej Slovenskej republike v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“) o náhradu ušlého zisku a nemajetkovej ujmy z titulu nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora.

3. Sťažovateľ ďalej argumentuje, že v rámci priebehu napadnutého konania okresný súd uznesením č. k. 8 C 201/2010-139 z 29. januára 2013 napadnuté konanie zastavil z dôvodu litispendencie, avšak na základe sťažovateľom podaného odvolania následne Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 9 Co 226/2013-144 z 30. apríla 2013 uvedené uznesenie okresného súdu v časti potvrdil a v časti ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Ďalej uviedol, že krajský súd obdobne svojím uznesením č. k. 9 Co 317/2014-191 z 30. októbra 2014 zrušil arbitrárne odôvodnené uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 201/2010-184 z 13. januára 2014 o zamietnutí návrhu žalovanej na zloženie preddavku na trovy konania sťažovateľom.

4. Zároveň sťažovateľ namietal nečinnosť okresného súdu v rámci napadnutého konania, aj pokiaľ išlo o rozhodovanie o návrhu na spojenie napadnutého konania s konaním vedeným pod sp. zn. 22 C 128/2006. Vzhľadom na uvedené s prihliadnutím na uplatňované kritériá pri posudzovaní otázky vzniku možných prietáhov v konaní je toho názoru, že okresný súd nepostupoval efektívne s cieľom čo najskôr odstrániť stav právnej neistoty a doterajšia dĺžka napadnutého konania v trvaní viac ako desiatich rokov je podľa jeho názoru ústavnoprávne neakceptovateľná, pričom napadnuté konanie má pre sťažovateľa mimoriadny význam.

## II.

### Vyjadrenie okresného súdu, prehľad procesných úkonov a replika sťažovateľa

#### II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Ústavný súd si už v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti od okresného súdu vyžiadal aj jeho vyjadrenie k samotnej ústavnej sťažnosti. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr V 50/2021 doručenom ústavnému súdu 24. februára 2021 v podstatnom uviedol, že vychádzajúc zo spisového materiálu, je možné v rámci napadnutého konania konštatovať nečinnosť okresného súdu v období od 6. apríla 2012 do 28. januára 2013 a od 14. februára 2018 do 1. novembra 2018, keď okresný súd vo veci riadne nekonal najmä z dôvodu nadmernej zaťaženia súdneho oddelenia. K celkovej doterajšej dĺžke napadnutého konania uviedol, že tú ovplyvnila jednak celková náročnosť sporu, ako aj to, že v jednotlivých časových obdobiach sa spis nachádzal v rámci rozhodovania o podanom riadnom opravnom prostriedku na krajskom súde, resp. v rámci rozhodovania o podanom mimoriadnom opravnom prostriedku aj na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Dodal, že k nečinnosti okresného súdu došlo najmä z dôvodu nadmernej zaťaženia zákonnej sudkyne, ako aj ostatných zamestnancov okresného súdu podieľajúcich sa na priebehu napadnutého konania, pričom nezanedbateľným faktorom je aj značná fluktuácia zamestnancov na všetkých pozíciách, a taktiež aj sudcov. Uviedol, že na uvedené bolo opakovane upozorňované aj Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy, avšak bezúspešne. Upresnil, že priemerná zaťaženosť sudcov na okresnom súde je v trestnoprávnom grémiu cez 100 vecí na sudcu, v občianskoprávnom grémiu cez 500 vecí na sudcu a v obchodnoprávnom grémiu cez 800 vecí na sudcu, pričom v rámci obchodného registra je to približne 2 000 vecí na jedného sudcu a k 1. januáru 2021 je na okresnom súde reálny stav sudcov v počte 34 k rozpočtovaným 46 miestam. Za daného stavu je tak podľa okresného súdu iluzórne domnievať sa, že je možné od akéhokoľvek sudcu požadovať vybavenie vecí v lehotách konformných s právom na prejednanie veci bez prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň vo vzťahu k sťažovateľovi poukázal na to, že aj sám sťažovateľ prispel k celkovej doterajšej dĺžke napadnutého konania, a to tým, že svoju neúčast' ospravedlnil z celkovo piatich nariadených pojednávaní. Tiež poukázal na to, že je podľa jeho názoru na zváženie, či je odôvodnené priznať sťažovateľovi požadované finančné zadosťučinenie, a to s prihliadnutím na tú skutočnosť, že sám sťažovateľ má dlhoročné skúsenosti so súdnymi konaniami, keď len na okresnom súde evidujú približne 110 súdnych konaní, ktoré inicioval sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu (po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie sa okresný súd v rámci doplnenia vyjadrenia v plnom rozsahu odvolal na svoje vyjadrenie zaslané pred predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti, pozn.).

#### II.2. Prehľad procesných úkonov:

6. Ústavný súd z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu zistil, že napadnuté konanie prebieha od podania žaloby sťažovateľa na okresný súd 8. novembra 2010 až do súčasnosti bez vydania právoplatného meritórneho rozhodnutia vo veci, teda viac ako 10 a pol roka. Počas tohto obdobia bolo okresným súdom nariadených celkovo osem pojednávaní, avšak uskutočnili sa len dve, a to 17. januára 2012 a 6. marca 2012. Sťažovateľ sa ospravedlnil celkovo štyrikrát

z neúčasti na pojednávani a žiadal o ich odročenie (odôvodňoval to jeho PN a zhoršením zdravotného stavu, pozn.), pričom odročené boli na žiadosť sťažovateľa tri pojednávania, a to 17. júna 2011, 14. októbra 2011 a 21. novembra 2019. Okresný súd v ďalšom priebehu napadnutého konania odročil zvyšné tri pojednávania, a to v prípade pojednávani nariadených na 19. marec 2020 a 12. október 2020 z dôvodu opatrení súvisiacich so zamedzením šírenia ochorenia COVID-19 a posledné pojednávanie nariadené na 11. február 2021 odročil z dôvodu preloženia zákonnej sudkyne na krajský súd. Posledným úkonom bolo pridelenie veci novému zákonnému sudcovi 24. marca 2021. Vzhľadom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania na tomto mieste ústavný súd nebude podrobne rozpisovať všetky úkony okresného súdu. Uvedie však, že uznesením č. k. 8 C 201/2010-139 z 29. januára 2013 okresný súd konanie zastavil z dôvodu litispendencie, načo sa po podaní odvolania sťažovateľom následne spis v rámci odvolacieho konania nachádzal na krajskom súde od 8. apríla 2013 do 12. júna 2013 (krajský súd uznesením č. k. 9 Co 226/2013-144 z 30. apríla 2013 predmetné uznesenie okresného súdu v časti potvrdil a v časti ho zrušil a vrátil okresnému súdu vec na ďalšie konanie, pozn.). Zároveň po podaní odvolania žalovanej proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 C 201/2010-184 z 13. januára 2014 (ktorým okresný súd zamietol návrh žalovanej na zloženie preddavku na trovy konania sťažovateľom, pozn.) sa spis nachádzal na druhoinštančnom krajskom súde od 28. mája 2014 do 9. decembra 2014 a po následnom podaní dovolania zo strany sťažovateľa sa spis v rámci dovolacieho konania nachádzal na najvyššom súde od 13. apríla 2015 do 9. decembra 2015. Taktiež po podaní odvolania sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 C 201/2010-213 z 13. októbra 2016 (ktorým okresný súd zamietol návrh žalovanej na zloženie preddavku na trovy konania sťažovateľom, pozn.) sa spis nachádzal na druhoinštančnom krajskom súde od 24. apríla 2017 do 15. júna 2017 a po následnom podaní dovolania zo strany sťažovateľa sa spis v rámci dovolacieho konania nachádzal na najvyššom súde od 2. novembra 2018 do 17. decembra 2018.

### **II.3. Replika sťažovateľa:**

7. Sťažovateľovi bola výzvou ústavného súdu z 20. mája 2021 daná možnosť vyjadriť sa k stanoviskám okresného súdu sp. zn. 1 Spr V 50/2021 doručenom ústavnému súdu 24. februára 2021 a sp. zn. 1 Spr V 50/2021 doručenom ústavnému súdu 14. mája 2021 (v ktorom sa okresný súd v plnom rozsahu odvolal na svoje stanovisko doručené ústavnému súdu 24. februára 2021, pozn.). Predmetná výzva ústavného súdu bola riadne doručená 21. mája 2021. Sťažovateľ v lehote 10 dní stanovenej ústavným súdom požadované stanovisko nezaslal, čím nevyužil právo vyjadriť sa.

## **III.**

### **Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti**

8. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní je založená na jeho tvrdení, že okresný súd bol v doterajšom priebehu napadnutého konania jednak nečinný, a zároveň, že postup okresného súdu je nesústredený.

Poukázal pritom najmä na doterajšiu celkovú dĺžku napadnutého konania v trvaní už viac ako desať rokov od podania žaloby, a to bez vydania právoplatného meritórneho rozhodnutia vo veci.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 295/2019).

10. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť, či v napadnutom konaní došlo k vzniku prietáhov, či ich vznik bol spôsobený primárne postupom okresného súdu, alebo na ich vznik malo vplyv aj správanie a postup samotného sťažovateľa, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala samotná povaha prejednávanej veci.

11. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právnej a skutkovej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že spory, ktorých predmetom je uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci (v danom prípade náhradu ušlého zisku a nemajetkovej ujmy z titulu nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora, pozn.), v zásade patria medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Teda ústavný súd v danom prípade nezistil zásadnú právnu či skutkovú náročnosť sporu.

12. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa považuje ústavný súd za potrebné v prvom rade poukázať na to, že sťažovateľ sa v priebehu napadnutého konania opakovane ospravedlňoval z neúčasti na nariadených pojednávaniach (na základe žiadostí sťažovateľa boli odročené pojednávania nariadené na 17. jún 2011, 14. október 2011 a 21. november 2019, pozn.), čo zaiste taktiež negatívnym spôsobom prispelo k celkovej dĺžke napadnutého konania. V ostatnom priebehu napadnutého konania ústavný súd na strane sťažovateľa nezistil inú činnosť či postup, ktorý by zásadným spôsobom negatívne ovplyvnili doterajší priebeh napadnutého konania (zohľadniac pri tom aj právo sťažovateľa využiť riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ako je to uvedené v bode 6 tohto rozhodnutia, pozn.). Ani uvedené kritérium tak nie je spôsobilé zbaviť okresný súd zodpovednosti za vznik prietáhov v napadnutom konaní.

13. K tretiemu kritériu, a to postupu okresného súdu je potrebné v prvom rade uviesť, že z ústavnoprávneho hľadiska je už sám osebe neakceptovateľným stav, ak okresný súd ako prvoinštančný súd za viac ako desať rokov od začiatku napadnutého konania nevydal meritórne rozhodnutie vo veci (napadnuté konanie prebieha od podania žaloby sťažovateľa 8. novembra 2010

až do súčasnosti viac ako 10 a pol roka, pozn.). Po preštudovaní okresným súdom doručeného spisového materiálu ústavný súd v napadnutom konaní identifikoval jednak nečinnosť, ako aj nesústredenú a nedostatočne efektívnu činnosť okresného súdu. V tejto súvislosti je možné poukázať na obdobia nečinnosti okresného súdu od 6. marca 2012 (keď okresný súd odročil pojednávanie na neurčito, pozn.) až do 29. januára 2013, keď okresný súd uznesením č. k. 8 C 201/2010-139 konanie zastavil z dôvodu litispendencie (uvedené uznesenie bolo následne uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 226/2013-144 z 30. apríla 2013 v časti potvrdené a v časti ho krajský súd zrušil a vrátil okresnému súdu vec na ďalšie konanie, pozn.). Tiež na obdobie od 28. decembra 2015 (keď okresný súd doručoval sporovým stranám uznesenie najvyššieho súdu č. k. 4 Cdo 264/2015 z 26. novembra 2015, pozn.) až do 13. októbra 2016, keď okresný súd vydal uznesenie č. k. 8 C 201/2010-213, ktorým zamietol návrh žalovaného na zloženie preddavku na trovy konania sťažovateľom. V súvislosti s nie dostatočne efektívnym postupom okresného súdu možno poukázať na to, že predloženie odvolania sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 C 201/2010-213 z 13. októbra 2016 na krajskom súde trvalo okresnému súdu pol roka od 26. októbra 2016 do 24. apríla 2017, pričom pozornosti ústavného súdu neunikol ani časový odstup pri nariadovaní pojednávania v roku 2019, keď okresný súd 1. marca 2019 nariadil pojednávanie až na mesiac november 2019, teda s odstupom takmer deviatich mesiacov (uvedené pojednávanie nariadené na 21. november 2019 sa nakoniec neuskutočnilo, a to z dôvodu žiadosti sťažovateľa o jeho odročenie, pozn.). No najdlhší úsek v podstate úplnej nečinnosti okresného súdu ústavný súd identifikoval v období od 2. októbra 2017 (keď bolo okresnému súdu doručené dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu č. k. 9 Co 99/2017-231 z 31. mája 2017, pozn.) až do 2. novembra 2018, keď okresný súd až po trinástich mesiacoch predložil najvyššiemu súdu spis s dovolaním sťažovateľa na rozhodnutie. Zo spisového materiálu okresného súdu zároveň vyplýva, že v predmetnom konaní došlo dvakrát k zmene zákonného sudcu (12. júna 2019 a 24. marca 2021, pozn.). V rámci napadnutého konania, pokiaľ ide o nesústredenú činnosť, možno tiež poukázať na zrušenie uznesenia okresného súdu č. k. 8 C 201/2010-184 z 13. januára 2014, ktorým okresný súd zamietol návrh žalovanej na zloženie preddavku na trovy konania sťažovateľom. Na záver tejto časti vzťahujúcej sa k postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd zdôrazňuje ešte jednu zásadnú skutočnosť a tou je, že o návrhu sťažovateľa okresnému súdu doručenom 5. mája 2011 na spojenie vecí vedených pod sp. zn. 22 C 128/2006 a sp. zn. 8 C 201/2010 okresný súd rozhodol (zamietnutím tohto návrhu, pozn.) až svojím uznesením č. k. 8 C 201/2010-395 z 13. novembra 2020, teda po deväť a pol roka. Na základe uvedeného je teda možné na strane okresného súdu jednoznačne identifikovať vznik priesťahov v dôsledku jeho postupu v napadnutom konaní, a to jednak pre jeho nečinnosť, no aj v dôsledku neefektívnej, resp. nesústredenej činnosti okresného súdu. Ústavný súd zároveň pripomína, že vzhľadom na objektívnu situáciu v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 v priebehu rokov 2020 a 2021 a na to nadväzujúcimi prijatými opatreniami obmedzujúcimi činnosť súdov na území Slovenskej republiky samozrejme okresnému súdu „nepripísal“ na jeho ťarchu obdobia nečinnosti, resp. zrušenie pojednávania v dôsledku opatrení prijatých na účel zamedzenia šírenia uvedeného ochorenia (ústavný súd uvedenú objektívnu skutočnosť už opakovane zohľadnil aj vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach napr. I. ÚS 504/2020, I. ÚS 550/2020, I. ÚS 109/2021, pozn.).

14. Na základe uvedeného, vychádzajúc aj z obsahu súdneho spisu okresného súdu, ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným

prieťahom. Po zhodnotení všetkých okolností musí ústavný súd skonštatovať, že prieťahy idú primárne na vrub postupu okresného súdu v dôsledku jeho nečinnosti, ako aj neefektívnej, resp. nesústreďenej činnosti. Na uvedenom nič nemení ani ústavným súdom (v bode 12 tohto rozhodnutia, pozn.) konštatované správanie sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania, ktoré taktiež prispelo k predĺženiu napadnutého konania. Okresný súd však nepostupoval v napadnutom konaní v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho ukončenia sporu. S poukazom na okresným súdom uvádzané personálne aspekty spôsobujúce prieťahy v jeho činnosti ústavný súd v zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno technické podmienky pre riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa. Ústavný súd zdôrazňuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších zamestnancov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020).

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

#### IV.

##### **Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadost'učinenie**

16. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení namietaných práv prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

17. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadost'učinenia vo výške 10 000 eur, čo odôvodňoval primárne poukazom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania v trvaní presahujúcom desať rokov, ako aj s prihliadnutím na charakter napadnutého konania a jeho význam pre sťažovateľa.

18. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

19. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania, a to bez vydania meritórneho rozhodnutia vo veci, ktorá predstavuje do rozhodnutia ústavného súdu o podanej ústavnej sťažnosti obdobie presahujúce desať a pol roka, a treba ju nesporne považovať za neprimeranú. Na strane druhej však ústavný súd musel prihliadnuť aj na správanie samotného sťažovateľa v priebehu napadnutého konania, ktorý opakovane žiadal o odročenie nariadených pojednávaní, pričom v dôsledku týchto jeho žiadostí boli odročené tri pojednávania z celkovo ôsmich nariadených pojednávaní. Uvedené nesvedčí o primeranej snahe sťažovateľa čo najefektívnejšie spolupracovať s okresným súdom pri odstránení jeho právnej neistoty v napadnutom konaní. Zároveň ústavný súd prihliadal aj na skutočnosť uvedenú vo vyjadrení okresného súdu, že tento eviduje približne 110 súdnych konaní, ktoré inicioval sám sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu, čím sám sťažovateľ prispieva nie zanedbateľným spôsobom k „preťažovaniu“ okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd, vychádzajúc aj z poznatkov z vlastnej rozhodovacej činnosti, a to počtu podaní sťažovateľa adresovaných ústavnému súdu, ktorých je v súhrne (evidovaných od roku 2010 až do súčasnosti, pozn.) už viac ako 200, nemohol nechať bez povšimnutia, že takýto postup sťažovateľa sa javí ako účelové využívanie procesných práv v záujme dosiahnutia vyslovenia porušenia ním namietaných práv a následného priznania finančného zadosťučinenia. Takýto postup sťažovateľa podľa posúdenia ústavného súdu už hraničí so samotným zneužívaním práva. Zohľadniac už uvedené preto ústavný súd rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 700 eur (bod 3 výroku nálezu).

20. Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovел tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

## V.

### Trovy konania

21. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 384,08 eur (bod 4 výroku nálezu).

22. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021

(prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Celkovo sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov v sume 384,08 eur.

23. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 24. augusta 2021**

**Rastislav Kaššák**  
**predseda senátu**